

L'expressió de la polaritat positiva emfàtica en català antic: *sí*, *och* i un *que* elusiu

Afra Pujol i Campeny
Universitat de Cambridge

Aquesta xerrada, dividida en tres parts, presentarà una anàlisi completa de la història del mot *sí*, derivat de l'adverbi de manera llatí *SIC* des d'una perspectiva cartogràfica, des del segle XIII fins l'actualitat. En primer lloc, analitzarem el procés de gramaticalització de *sí*: d'adverbi de manera, a partícula de polaritat positiva emfàtica, i finalment, adverbi afirmatiu que entrà en competició directa amb l'adverbi afirmatiu ja en ús en català antic, *och* i amb mecanismes de resposta a preguntes tancades que implicaven l'elisió del Sintagma Temporal. En segon lloc, investigarem la competició entre *sí* i *och*. L'estudi de la competició entre aquestes dues partícules afirmatives ens durà a descobrir que, ja durant el segle XIII, la llengua escrita estava sotmesa a convencions lingüístiques que l'allunyaven de la llengua parlada. Aquesta evidència ressalta la necessitat d'incorporar les nocions de registre lingüístic i gènere literari en l'estudi i ens empenyen a investigar textos no-literaris per tal d'establir quina era l'estructura gramatical del català antic. En tercer lloc, ens centrarem en explorar l'emergència del marcador epistèmic *sí que*, possible gràcies a dos factors contemporanis: l'aparició d'un paradigma de marcadors epistèmics que comptaven amb un complement oracional encapçalat pel complementador *que*, i la desaparició de la conjunció concessiva *sí que*. La incorporació de *sí* al paradigma de marcadors epistèmics serà el primer pas cap a la gramaticalització de *sí que* (amb *que* obligatori) que trobem en català modern, una particularitat no compartida amb cap altra llengua romànica.